

Sundheds- og Ældreministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K

10/11/2020

Høringssvar til ”udkast til Forslag til lov om epidemier m.v. (epidemiloven)”

Danske Bioanalytikere takker for fremsendelse af ovennævnte udkast til høring. Erfaringerne fra den igangværende SARS-CoV-2 pandemi har vist, at der er behov for en opdateret epidemilov, som stemmer bedre overens med de gældende samfundsmæssige strukturer og den globaliserede verden, vi lever i.

Vi har følgende bemærkninger:

Kategorien samfundskritisk sygdom er en ”gummiparagraf”

Som det også fremgår af ministeriets bemærkninger, er det svært at definere, hvad der kan kategoriseres som en samfundskritisk sygdom og hvorfor. Det er uklart, hvilke konkrete faktorer der kan begrunde anvendelsen af den kategori - hvad vil Regeringen lægge til grund for dens vurderinger af sygdommens samfundsmæssige konsekvenser? Hvornår vurderes centrale funktioner som f.eks. sundhedsvæsen, transport og politi at være truet af alvorlige forstyrrelser?

De foranstaltninger, der kan iværksættes for at forebygge eller inddæmme udbredelse af en samfundskritisk sygdom, er vidtgående, og det er derfor afgørende for befolkningens tillid og opbakning, at de politiske vurderinger hviler på et sagligt og transparent grundlag med mulighed for demokratisk kontrol. Hvis kategorien samfundskritisk sygdom fastholdes, anbefaler vi derfor, at den beskrives mere udførligt, herunder med angivelse af kriterier for at anvende §2, stk. 4.

Større gennemsigtighed i de sundhedsfaglige og politiske beslutninger

I forlængelse heraf vil det også fremme befolkningens tillid og opbakning, hvis der skabes større gennemsigtighed om beslutningsgrundlaget vedrørende foranstaltninger, der iværksættes for at forebygge eller inddæmme udbredelse af en samfundskritisk sygdom (kapitel 4). Det samme gør sig gældende for de faglige retningslinjer, der retter sig mod sundhedsprofessionelle. Vi anbefaler, at sundhedsmyndigheder og ministre klart kommunikerer, om beslutninger er begrundet sundhedsfagligt, politisk eller kapacitetsmæssigt, og at man fremlægger de beregninger, data, viden og anbefalinger, der lægges til grund for foranstaltninger og retningslinjer.

En koordineret testkapacitet er essentiel

I § 3 stk. 2 fremgår det, at Statens Serum Institut (SSI) kan tilbyde test for, om personer har eller har haft en alment farlig eller samfundskritisk sygdom. Det er det eneste sted i lovteksten, hvor test nævnes. Diagnostik er et helt essentielt værktøj, når man skal udrydde eller forebygge, forhindre, inddæmme og begrænse udbredelsen af de sygdomme, som epidemiloven handler om. Det gælder om at sikre en høj kvalitet, tilstrækkelig kvantitet, hurtige svar samt tidstro data i de nationale databaser. Derfor anbefaler vi, at epidemikommisionen får ansvar for at sikre en national koordinering af den samlede testkapacitet i SSI og de offentlige diagnostiske laboratorier samt eventuel andre aktører, der inddrages.

Nedsættelse af en taskforce for testkapacitet

Vi anbefaler, at ovennævnte nationale koordinering foregår i en taskforce for testkapacitet, der nedsættes hurtigst muligt ved et alvorligt epidemiudbrud. I taskforcen bør der være repræsentanter fra epidemikommisionen, de relevante offentlige diagnostiske laboratorier, en regional direktør og indkøber fra hver region samt særlige sagkyndige. Taskforcen skal sikre videndeling og effektiv ressourceudnyttelse i en situation, hvor der er høj risiko for mangel på udstyr, reagenser, sundhedsprofessionelle osv. Desuden bør taskforcen rådgive Sundheds- og Ældreministeren om testkapaciteten for at underbygge de politiske udmeldinger til offentligheden.

Derudover vil vi gerne sætte fokus på behovet for at etablere en national enhed, hvor man kan validere og sikre kvaliteten af diagnostiske test, herunder test med POCT-udstyr (point-of-care tests/små patientnære laboratorieanalyser). Vi ser i stigende grad, at private firmaer udbyder test af meget varierende kvalitet som f.eks. antigenest, og særligt under en alvorlig epidemi er det altafgørende, at man kan stole på testresultaterne.

Klarhed i kommunikation og omtanke i tilsyn

I §6 fremgår det, at det påhviler enhver juridisk person at holde sig orienteret om relevante anbefalinger og vejledninger om håndtering af smitsomme sygdomme. Den igangværende epidemi har vist, at viden og retningslinjer ændres og formidles hastigt, især i den første tid, og det kan derfor være vanskeligt for sundhedsprofessionelle at holde sig orienteret om de sidst gældende anbefalinger og vejledninger. Vi anbefaler derfor, at der fra starten etableres klare kommunikationsveje og gives entydige udmeldinger fra de centrale sundhedsmyndigheder og ministerier. Driftsherrernes ansvar kan med fordel nævnes her.

Under en epidemi af denne karakter oplever sundhedsprofessionelle, at de i lange perioder arbejder under et stort arbejdspress, og hvor kvaliteten udfordres af den forhåndenværende kapacitet. Måske sættes de også til at arbejde på områder, som de ikke har stor erfaring med. Det vil indebære risiko for fejl. Vi anbefaler derfor, at Styrelsen for Patientsikkerhed som tilsynsmyndighed melder klart ud, at de tager fuldt højde for den ekstraordinære situation, hvis der efterfølgende skal foretages faglige vurderinger af sundhedsprofessionelles virke.

Vi stiller os gerne til rådighed for en fortsat dialog, hvis der skulle være behov for dette.

Venlig hilsen
Danske Bioanalytikere

Martina Jürs
Formand